

Medlemmer af Kommissionen, nemlig en Linie fra Viborg—Langaa, nærmest fra Rødkærsbro til Silkeborg mere tiltalende ud, fordi Linien Viborg—Herning faktisk nødvendiggør en anden Bane, nemlig fra Langaa til Silkeborg, som jo ogsaa var fremme i Kommissionen. Det vilde ganske sikkert, hvis det var muligt at gennemføre en saadan Bane, som disse tre Medlemmer af Kommissionen havde tænkt, være betydeligt billigere end at anlægge de to andre Linier, man vilde derved spare 9 Mil Jærnbane. Nu bemærkede ganske vist den højtærede Indenrigsminister, at Jærnbanedirektionen var enig om, at Forholdene for en saadan Bane vare uheldige, den kunde ikke tilraade en saadan Bane. Men i alt Fald mener jeg, at der er Grund til at overveje det Spørgsmaal nøjere. Der har faktisk i Kommissionen og det andet Ting, og jeg tror at turde sige i de Egne, der er Tale om, været Uenighed paa det Punkt. Jeg vilde anse det for højst uheldigt, om man her skulde vedtage dette Forslag, eller at man overhovedet her i Tinget ved Udtalelser vilde slaa fast, at man ansaa den Linie, her er foreslaaet, Viborg—Herning, for den rigtige.

Jeg skal ikke paa dette Tidspunkt komme nærmere ind paa de andre Spørgsmaal, som ere nævnte af andre ærede Medlemmer, men jeg vil blot tillade mig at gøre en Bemærkning om § 1 d., altsaa Spørgsmaalet angaaende Erhvervelsen af Grund til en Godsbanegaard i Aarhus. Der er her forudsat, at Aarhus By skal give Halvdelen af Ekspropriationsudgifterne. Jeg skal hertil bemærke, at det er jo en naturlig og rimelig Fordring fra Statens Side, at Byerne bidrage til den Slags Ting, og det er jo i Almindelighed gjort gældende, ganske vist paa forskellig Maade. Imidlertid er det mig bekendt, at hvis denne Fordring om Halvparten skal opretholdes, er det ret sandsynligt, at det hele overhovedet ikke bliver muligt at gennemføre, da Aarhus Byraad rimeligvis ikke vil kunne gøre det. Det drejer sig jo her om et ret stort Areal, ca. 600,000 Kv.-Alen. Jeg skal bemærke, at Frekvensen paa Aarhus Banegaard er meget stor. Det er ikke alene specielt Aarhus Frekvens, men Forholdet er det, at Aarhus efterhaanden er bleven Eksporthavn for hele Østkysten af Jylland. Efter den sidste Beretning var Frekvensen 300,000 Tons ved Aarhus Jærnbanegaard, medens den ved Kjøbenhavn var 500,000, det vil sige, at det er den næststørste Frekvens her i Landet, og den er saa betydelig, at det bliver aldeles nødvendigt fra Statens

Side at gøre noget. De Grunde, der er Tale om, stige ganske sikkert i Øjeblikket kolossalt i Værdi, Spekulationen og Tilløbet i Aarhus er saa stor, at hvis Købet af Jord til Banegaarden opsættes et Aar, vil det blive saa dyrt, at det vil koste Staten betydeligt mere end nu. Jeg skal derfor blot henstille til det kommende Udvalg og til den ærede Minister at give mig Løjlighed til mulig at bringe Meddelelse frem fra Aarhus Byraad om andre Forslag, som de ville stille, og det kunde jo tænkes, at Ministeren og Udvalget vilde gaa med til dem.

Jeg vil endnu gøre en Bemærkning angaaende Købet af Vejle—Give-Banen. Jeg kan ikke nægte, at det Forslag, der staar i § 2, og som ogsaa har staet i Regeringsforslaget, at man, hvis Overenskomst ikke naas, kan ekspropriere Banen, støder noget min konservative Sans og den Respekt, jeg har for Ejendomsretten. Jeg tænker paa dette, at Staten saaledes efterhaanden begynder at ekspropriere privates Ting. Jeg ved nok, at man kan sige, at hvis virkelig Almenvellet kræver det, er det nødvendigt, men det er jo ret tvivlsomt, om det virkelig kræver, at man eksproprierer slige Ting, og jeg vil derfor forvare mig imod, at man fremtidig gaar videre ad den Vej. Efter de Meddelelser, jeg har faaet, anser jeg det ganske vist for i høj Grad sandsynligt, at Retten ikke vil blive benyttet, at man uden det vil naa Overenskomst, og det er altsaa en ret teoretisk Indvending, men den forekommer mig dog endnu stærkere, fordi det ikke kan nægtes, at man ved de Ekspropriationer, der ere foretagne i Henhold til Forordningen af 5te Marts 1845, forskellige Steder har været ret misfornøjet. Det kan ikke nægtes, at de Ekspropriationskommissioner, i hvilke der ikke er repræsenteret nogen af de Lodsejere, som faa Jord eksproprieret, af og til vistnok ere gaaede lidt sparsommeligt til Værks. Jeg indrømmer fuldstændig, at det er mest sandsynligt, at man, da Loven af 1861 blev brugt, gik for meget til den anden Side, men der kommer dog stadig Klager frem over Ekspropriationerne efter Forordningen af 1845.

Formanden: Da Tiden er fremrykket, og der endnu er indtegnet tre Talere, vil jeg afbryde Forhandlingerne for i Dag.

Ved 2det Medlem for 10de Kreds, Bojsen, er under Mødet overgivet mig et Andragende til Regering og Rigsdag fra Frijsenborg-Faurskov Birks Landboforening om, at Lovgivningsmagten under sine Over-